

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних економічних відносин ім. Артура Голікова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ



“_____” 20__ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«МИТНЕ ПРАВО»

рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність – 292 «Міжнародні економічні відносини»
освітня програма – «Міжнародна логістика і митна справа»
вид дисципліни – за вибором
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

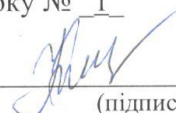
« 27 » 08 2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Дмитрієв В.М. – старший викладач кафедри міжнародних економічних відносин ім. Артура Голікова

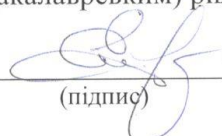
Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин ім. Артура Голікова

Протокол від « 27 » 08 2020 року № 1

Завідувач кафедрою  Надія КАЗАКОВА
(підпис)

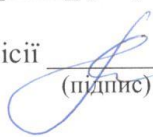
Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика і митна справа» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика і митна справа» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

 Олена ХАНОВА
(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від « 27 » 08 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії  Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Митне право» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю:

292 – «Міжнародні економічні відносини», освітня програма – «Міжнародна логістика та митна справа».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Митне право» є формування у студентів сучасне бачення взаємодії митних органів країн світу та їх роль в міжнародних відносинах, ознайомити студентів зі сферою діяльності і правилами здійснення митних процедур між різними країнами, з сучасним станом роботи української митної служби і правовим забезпеченням їх діяльності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Митне право» є формування наступних загальних компетентностей:

- здатність до безперервного та актуального навчання;
- уміння застосовувати отримані знання на практиці;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку та оброблення інформації з різноманітних джерел задля ідентифікування, формулювання та розв'язання проблем, пов'язаних із професійною діяльністю;
- здатність генерувати нові ідеї та приймати обґрунтовані рішення;
- знання та розуміння предметної області, професії;
- визначеність і наполегливість у постановці задач та здатність взяти на себе відповідальність;
- здатність і готовність брати участь у регулюванні, контролюванні, управлінні та здійсненні зовнішньоекономічної діяльності та співпраці з митними органами.

формування наступних фахових компетентностей:

- володіння знаннями українського права і законодавства, Конституції України, директивних документів Верховної Ради і Кабінету Міністрів України з питань зовнішньоекономічних відносин між державами;
- володіння знаннями щодо особливостей організації митних систем країн світу, регулювання митних режимів;
- розробка програм щодо участі України в міжнародно-правовому співробітництві та регулювання митної справи в межах інтеграційних об'єднань світу;
- розуміння системи державних органів, структури, функцій, компетенцій і порядку діяльності регулювання економічних та правових відносин між державами;
- регулювання міжнародних економічних відносин з погляду перетину кордонів на налагодження міжнародного логістичного середовища.

1.3. Кількість кредитів – 3.

1.4. Загальна кількість годин – 90 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-
Семестр	
8-й	-
Лекції	
24 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
12 год.	-
Лабораторні заняття	
- год.	-
Самостійна робота	
54 год.	-

Індивідуальні завдання
- год.

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти мають досягти таких результатів:

- уміння регулювати управлінські відносини під час здійснення митної справи;
- уміння надавати адміністративні (управлінські) та цивільно-правові послуги при перетині кордонів;
- уміння проводити митну політику та успішно реалізовувати налагодження міжнародних відносин саме через наявність правового механізму у митній сфері.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

ТЕМА 1. Поняття та сукупність митного права.

Поняття, склад міжнародного митного права. Національне митне право України. Митне право, митне законодавство і митна політика держави.

ТЕМА 2. Загальні положення теорії митного права.

Поняття, предмет та метод митного права. Місце митного права у системі права України. Принципи митного права. Митні правовідносини та їх елементи

ТЕМА 3. Митне регулювання і митне законодавство.

Виникнення і розвиток правового регулювання митної справи. Поняття митного регулювання і митного законодавства. Джерела митного права. Особливості набрання чинності законами України та іншими нормативно-правовими актами з питань державної митної справи та особливості їх застосування.

ТЕМА 4. Митна служба України.

Структура та організація діяльності митної служби України. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи. Статус митниць і митних постів в структурі митної служби. Спеціалізовані митні органи.

ТЕМА 5. Митна справа і митна політика.

Митна територія і митний кордон України. Поняття, структура та зміст митної справи. Державна політика у сфері державної митної справи. Правові засади міжнародного митного співробітництва. Правові засади міжнародного митного співробітництва України.

ТЕМА 6. Митні режими.

Поняття митного режиму і його функції. Характеристика митних режимів.

ТЕМА 7. Країна походження товару та митна вартість товарів та методи її визначення.

Мета та загальні поняття визначення країни походження товарів. Ознаки та критерії повністю вироблених та достатньо перероблених товарів. Порядок підтвердження країни походження товару. Видача сертифікатів про походження товару з України та їх верифікація. Поняття, функції і цілі митної вартості товарів. Заява митної вартості товарів. Методи визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, та порядок їх застосування.

ТЕМА 8. Митне оформлення.

Загальні положення митного оформлення. Декларування товарів.

ТЕМА 9. Митний контроль.

Організація митного контролю. Тривалість перебування під митним контролем. Здійснення митного контролю та форми митного контролю.

ТЕМА 10. Правові основи митно-тарифного і нетарифного регулювання.

Поняття і види мита. Митні платежі. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: поняття, призначення.

ТЕМА 11. Адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення митних правил. Запобігання та протидія контрабанді.

Поняття адміністративної відповідальності за порушення митних правил. Види адміністративних стягнень за порушення митних правил. Особливості притягнення до адміністративної відповідальності за порушення митних правил. Види порушень митних правил та відповідальність за такі правопорушення. Поняття злочину. Підстави кримінальної відповідальності. Поняття, склад та ознаки контрабанди. Стадії вчинення злочину. Співучасть у злочині. Заходи запобігання і протидії контрабанді.

ТЕМА 12. Загальна характеристика сумісної діяльності національних і міжнародних митних систем.

Співробітництво держав в розробці сумісних правових норм з питань митної справи. Вплив правових митних інструментів ЄС на стан митної справи України. Діяльність міжнародних інститутів по розробці та уніфікації норм митного права. Компетенція цих органів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна (дистанційна) форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Поняття та сукупність митного права.	7	2	1			4	-	-				-
Тема 2. Загальні положення теорії митного права.	7	2	1			4	-	-				-
Тема 3. Митне регулювання і митне законодавство.	9	2	1			6	-	-				-
Тема 4. Митна служба України.	7	2	1			4	-	-				-
Тема 5. Митна справа і митна політика.	7	2	1			4	-	-				-
Тема 6. Митні режими.	9	2	1			6	-	-				-
Тема 7. Країна походження товару та митна вартість товарів та методи її визначення.	7	2	1			4	-	-				-
Тема 8. Митне оформлення	7	2	1			4	-	-				-
Тема 9. Митний контроль	7	2	1			4	-	-				-
Тема 10. Правові основи митно-тарифного і нетарифного регулювання.	7	2	1			4	-	-				-
Тема 11. Адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення митних правил. Запобігання та протидія контрабанді.	9	2	1			6	-	-				-
Тема 12. Загальна	7	2	1			4	-	-				-

характеристика сумісної діяльності національних і міжнародних митних систем.												
Усього годин	90	24	12			54	-	-				-

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Митне право, митне законодавство та митна політика держави.	1
2.	Поняття, предмет та принципи митного права.	1
3.	Особливості набрання чинності законами України та іншими нормативно-правовими актами з питань державної митної справи та особливості їх застосування.	1
4.	Структура та організація діяльності митної служби України.	1
5.	Державна політика у сфері державної митної справи.	1
6.	Поняття митного режиму і його функції	1
7.	Поняття, функції і цілі митної вартості товарів.	1
8.	Загальні положення митного оформлення. Декларування товарів.	1
9.	Організація митного контролю. Здійснення митного контролю та форми митного контролю.	1
10.	Поняття і види мита. Митні платежі.	1
11.	Поняття відповідальності за порушення митних правил та види стягнень.	1
12.	Вплив правових митних інструментів ЄС на стан митної справи України.	1
Разом		12

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
		Денна форма навчання
1.	Опрацювати тему: Поняття та сукупність митного права.	4
2.	Опрацювати тему: Загальні положення теорії митного права.	4
3.	Опрацювати тему: Митне регулювання і митне законодавство.	6
4.	Опрацювати тему: Митна служба України.	4
5.	Опрацювати тему: Митна справа і митна політика.	4
6.	Опрацювати тему: Митні режими.	6
7.	Опрацювати тему: Країна походження товару та митна вартість товарів та методи її визначення.	4
8.	Опрацювати тему: Митне оформлення.	4
9.	Опрацювати тему: Митний контроль.	4
10.	Опрацювати тему: Правові основи митно-тарифного і нетарифного регулювання.	4
11.	Опрацювати тему: Адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення митних правил. Запобігання та протидія контрабанді.	6

12.	Опрацювати тему: Загальна характеристика сумісної діяльності національних і міжнародних митних систем.	4
Разом		54

6. Методи контролю

Засвоєння тем (поточний контроль) здійснюється на семінарських та практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Підсумковий контроль засвоєння розділів початкової дисципліни здійснюється по їх завершенню на основі проведення контрольних робіт. Завданням поточного контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення певного блоку тем.

Семестровий підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною програмою дисципліни.

Застосовуються такі методи контролю підготовки студентів:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- письмового експрес-контролю;
- тестові завдання;
- виконання творчих завдань;
- розв'язування ситуаційних задач.

Оцінка успішності студента є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів тем.

7. Схема нарахування балів

В основу рейтингової системи навчання покладено принцип накопичення балів за певний період навчання (модуль, семестр, рік), які студент отримує за виконання різних видів діяльності. Сума цих балів виступає в ролі кількісного показника якості роботи студента.

Оцінка успішності студента є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння зазначених розділів.

Поточне тестування та самостійна робота												Разом	Підсумковий семестровий контроль (залік)	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Поточний контроль – 60 балів, з них:

- 30 балів – поточний контроль;
- 10 балів – активна робота на семінарських заняттях;
- 10 балів – виконання та захист рефератів;
- 10 балів – розробка презентацій та доповідь за зазначеними темами.

Загальна кількість балів за успішне виконання завдань під час засвоєння розділів предмету – 60 балів.

Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин.

Підсумковий контроль – 40 балів, з них:

- 30 балів (2 теоретичних питання по 15 балів);
- 10 балів (10 тестових завдань по 1 балу).

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму білету підсумкового контролю (білет містить 10 тестових завдань, студент одержує 1 бал за кожну вірну відповідь).

Загальна кількість балів за успішне виконання завдань під час засвоєння розділів предмету – 60 балів.

За підсумками поточного та підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел інформації під час підсумкового контролю, студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборобою відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **підсумковий контроль в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Zoom** (<https://us04web.zoom.us/j/76999900945?pwd=dmdNSUdPN1p4NjZWMGVuR0VXNVdjUT09>)

Шкала оцінювання

Набрана сума балів за 100-бальною шкалою переводиться у 2-рівневу шкалу оцінювання у такий спосіб:

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

8. Рекомендована література

Основна література

1. Митний кодекс України № 4495 від 13 березня 2012 року // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44–48. – Ст. 552.
2. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-XII // Відомості Верховної Ради. – 1991. — № 29. – Ст. 377
3. Міжнародна конвенція про Гармонізовану систему опису та кодування товарів [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу до ресурсу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_079#Text.
4. Конвенція про оцінку товарів у митних цілях від 15 грудня 1950 року // Митна енциклопедія : у 2 т. / І. Г. Бережнюк (відп. ред.) та ін.. – Хм.: ПП Мельник А. А., 2013. – Т. 1 : А – Л. – 472 с
5. Митна конвенція про карнет А.Т.А. для тимчасового ввезення товарів (Конвенція А.Т.А.) від 06.12.1961 [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_428.
6. Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП від 14.11.1975 [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_012.
7. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Київська конвенція) від 18.05.1973 [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_643.
8. Генеральна угода з тарифів та торгівлі від 30.10.1947 [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_264.
9. Конвенція про тимчасове ввезення [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України – Режим доступу до ресурсу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_472#Text.
10. Аргунов В.А. Основи митної справи в Україні: підручник / В.А. Аргунов, Є.М. Березний, В.В. Бичков, А.Ю. Булана. За ред. П.В. Пашко . — К. : Знання, 2008. — 652 с.
11. Владимиров К.М., Бардачов В.Ю. Митне регулювання : Навч. посібник. / К.М. Владимиров, В.Ю. Бардачов. – Херсон : Олді-плюс, 2002. – 336с.
12. Дубініна А.А., Сорокіна С.В. Основи митної справи в Україні: навчальний посібник / А.А. Дубініна, С.В. Сорокіна. – К.: Професіонал, 2004. – 360с.
13. Дубініна А.А., Сорокіна С.В., Зельніченко О.І. Митна справа : Підручник / А.А. Дубініна, С.В. сорокіна, О.І. Зельніченко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 320с.
14. Дьомін Ю.М., Дьоміна С.Ю., Железняк Н.М. Митне право України : навчальний посібник / Ю.М. Дьомін, С.Ю. Дьоміна, Н.М. Железняк і ін., За заг. ред. О.Х. Юлдашева. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 232с.

15. Жорін Ф.Л. Правові основи митної справи в Україні: Конспект курсу лекцій з програмних тем / Ф.Л. Жорін. – К. : КНЕУ, 2001. – 248 с.

Допоміжна література

1. Додід Є.В., Серафімов В.В. Міжнародне співробітництво з питань митної справи: навч. Посібн. – Львів, ТзОВ «Галицька видавнича спілка», 2012. – 176 с.
2. Додін Є.В. Виникнення та становлення митного права України / Є.В. Додін // Митна справа. – 2013. - № 1. – С. 10-14.
3. Международные таможенные отношения: Учебное пособие. – СПб.: ИВЭСЭП, С.-Петербургский филиал РТА имени В.Б. Бобкова, «Знание», 2000. – 207 с.
4. Митне регулювання в ЄС та Україні: порівняльно-правове дослідження: Науково-практичний посібник / Мароха В., Олійник Н., Омельченко О., Полонський О., Ропотан О.; за науковою редакцією А.В. Мазура. – К.: «Ніка-прінт», 2005. – 832 с.
5. Настюк В.Я. Норми митного права: теорія і практика застосування: Монографія. – Х.: Факт, 2003. – 215 с.
6. Шишка Р.Б. Митне право України : Посібник / Р.Б. Шишка. – Х.: Еспада, 2002. – 296с.
7. Шульга М.Г. Митне право України : начальний посібник / М.Г. Шульга. – Х. : Нац. юрид. акад. імені Ярослава Мудрого, 2005. – 100 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Законодавство України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
2. Урядовий портал [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.kmu.gov.ua/>.
3. Державна митна служба України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://customs.gov.ua/>.
4. Міністерство юстиції України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://minjust.gov.ua/>.
5. Офіційний вебпортал парламенту України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.rada.gov.ua/>.

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі Zoom проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборотою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **підсумковий контроль у тестовій формі дистанційно на платформі Zoom** (<https://us04web.zoom.us/j/76999900945?pwd=dmdNSUdPN1p4NjZWVGVMuR0VXNVdjUT09>).